

PARTER**Kärande**

Marina Bower
47 Avenue de Courselles
75008 Paris

Ombud: Björn Aschan
Ekmansgatan 7 Lgh 0002
412 56 Göteborg

Svarande

Cathrin Lindgren, 19650122-0104
Backsvalevägen 4
147 71 Grödinge

Ombud: Patrik Nilsson
Legal Forum Sweden AB
Box 1337
116 74 Stockholm

DOMSLUT

1. Tingsrätten förklarar att Marina Bower har bättre rätt än Cathrin Lindgren till fastigheterna Haninge Dalarö 3:66 och 3:67.
2. Cathrin Lindgren ska ersätta Marina Bower för hennes rättegångskostnader med 677 090 kr, varav 362 600 kr avser ombudsarvode, 179 072 kr utlägg och 135 418 kr mervärdesskatt. På beloppet ska det utgå ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.

BAKGRUND

Nina Svetlanova, änka efter den ryske dirigenten Jevgenij Svetlanov, avled den 18 september 2019 i Moskva. I två testamenten daterade den 23 juni 2004 och den 10 oktober 2005 testamenterade hon bl.a. all fast och lös egendom som fanns i Sverige till Marina Bower. Vid sin död ägde Nina Svetlanova fastigheterna Haninge Dalarö 3:66 och 3:67 (fortsättningsvis fastigheterna) i Sverige. Ett ryskt arvskifte efter Nina Svetlanova ägde rum den 10 mars 2020 varvid Marina Bower tillskiftades fastigheterna.

Den 13 oktober 2020 beviljades Cathrin Lindgren lagfart på fastigheterna. Lantmäteriet grundade sitt beslut dels på ett gåvobrev daterat den 29 augusti 2019 enligt vilket "Nina Svetlanov" överlät fastigheterna till Cathrin Lindgren, dels ett civilståndsintyg daterat den 11 oktober 2020 där en person vid namn Stefka Atanasova Borisova intygade att hon var systerdotter till "Nina Svetlanov".

Sedan Marina Bower överklagat beslutet och Lantmäteriet i yttrande anfört att de omständigheter som framkommit innebar att lagfart inte borde ha beviljats beslutade Södertörns tingsrätt den 17 december 2020 att undanröja Lantmäteriets beslut och återförvisa ärendet dit för erforderlig handläggning.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Marina Bower har begärt att hon ska förklaras ha bättre rätt än Cathrin Lindgren till fastigheterna.

Cathrin Lindgren har motsatt sig yrkandet.

Båda parter har begärt ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER**Marina Bower**

Nina Svetlanova har testamenterat fastigheterna till Marina Bower och de har därefter tillskiftats henne genom ett ryskt arvsifte. Marina Bower är därför ägare till fastigheterna.

I första hand görs det gällande att Nina Svetlanova inte har undertecknat gåvobrevet till Cathrin Lindgren. Namnteckningen är en förfalskning. Nina Svetlanova har inte varit i Stockholm den 29 augusti 2019. De vittnen som anges i gåvobrevet är påhittade personer. Formkravet vid gåva av fast egendom (4 kap. 1 och 29 §§ jordabalken) är inte uppfyllt vilket innebär att gåvan är ogiltig.

Om tingsrätten skulle anse att Nina Svetlanova har undertecknat gåvobrevet är gåvan i andra hand ogiltig enligt 33 § avtalslagen. Nina Svetlanova saknade vid tidpunkten för gåvobrevets undertecknande rättshandlingsförmåga på grund av sitt hälsotillstånd vilket Cathrin Lindgren utnyttjade. Det skulle därför strida mot tro och heder att göra rättshandlingen gällande.

Cathrin Lindgren

Gåvobrevet är undertecknat av Nina Svetlanova i Stockholm den 29 augusti 2019. Det uppfyller formkraven och är alltså giltigt.

Nina Svetlanova har haft full rättshandlingsförmåga. Det strider inte mot tro och heder att göra rättshandlingen gällande.

UTVECKLING AV TALAN**Marina Bower**

Nina Svetlanova föddes i Moskva 1937. 1979 gifte hon sig med den världsberömda kompositören och dirigenten Jevgenij Svetlanov. Paret fick aldrig några barn. De reste runt i världen i samband med att Jevgenij Svetlanov dirigerade olika orkestrar, bl.a. Radiosymfonikerna i Stockholm. I maj 1994 köpte makarna fastigheterna på Dalarö som

de ägde med hälften var. Jevgenij Svetlanov avled 2002. Nina Svetlanova tillskiftades då hans del av fastigheterna och blev ensam lagfaren ägare till dem. När Nina Svetlanova fick lagfart skrevs hennes efternamn in som ”Svetlanov”, dvs. den maskulina formen av Svetlanova. Den 23 juni 2004 upprättade Nina Svetlanova ett testamente. Enligt testamentet skulle bl.a. all fast och lös egendom i Sverige tillfalla Marina Bower. Nina Svetlanova skrev även in i testamentet att Marina Bower skulle fortsätta arbetet med att propagera för Jevgenij Svetlanovs verk vilket bl.a. skulle ske i form av arrangemang av en tävling i hans namn, inrättande av stipendier vid utbildningsanstalter, arrangemang av konserter med hans verk och publicering av hans verk som kompositör. Den 10 oktober 2005 gjordes ett tillägg till testamentet där Marina Bowers födelsenummer som blivit fel i det första testamentet rättades.

Den 12 december 2015 fick Nina Svetlanova en stroke och drabbades av klinisk död, akut andnöd och stoppad blodcirkulation. Återupplivningsåtgärder sattes in. Hon vårdades i respirator från den 14 till den 19 december 2015 och sedan inom slutenvård på sjukhus till och med den 11 mars 2016. Därefter behandlades hon på rehabiliteringscentret Tre systrar under perioden den 28 april – den 26 maj 2016. Av ett intyg utfärdat av Tre systrar framgår det att Nina Svetlanova vid utskrivningen var vid medvetande, orienterade sig och var kontaktbar men att hon inte klarade av att stå i Rombergs position, att hon inte hade kunnat röra sig på ett antal år, att hon hade begränsad rörlighet i axellederna, kraftigt begränsad rörlighet i höger höftled, dysartriskt tal och var emotionellt labil.

Efter stroke 2015 kunde Nina Svetlanova inte förflytta sig på egen hand. Hon vårdades i hemmet av sin chaufför och allt i allo, Jurij Sirota. Från 2018 saknade hon även giltigt pass eftersom de ryska och nederländska pass som hon tidigare haft hade upphört att gälla. Polismyndigheten i Kuzminki, Moskva, har bekräftat att något nytt pass inte utfärdades till henne efter den tidpunkten. Den 3 september 2019 inkom Nina Svetlanova till Kliniska sjukhus nr 1 för akut störning av blodcirkulation till hjärnan. Tillståndet var allvarligt och hon låg kvar på sjukhuset fram till sin död den 18 september 2019.

Efter det ryska arvsfiktet den 10 mars 2020 tillträdde Marina Bower arvet efter Nina Svetlanova, bl.a. fastigheterna som är värda mellan 12 och 15 miljoner kr. Marina Bower

har efter Nina Svetlanovas död fortsatt att verka för att uppfylla önskningarna i testamentet och bl.a. startat en stiftelse, ”The Svetlanov legacy charity”.

Nina Svetlanova har inte skrivit under det gåvobrev som Cathrin Lindgren har åberopat till stöd för lagfartsansökan. På gåvobrevet står det Nina Svetlanov, den maskulina formen av Svetlanova. Det var inte så Nina Svetlanova skrev sitt namn. Detta framgår av andra handlingar som hon skrivit under såsom pass och fullmakter. Gåvobrevet är dessutom skrivet på svenska, ett språk som Nina Svetlanova inte talade. Nina Svetlanova skulle aldrig skrivit på ett avtal som inte fanns på ryska. Vittnena som anges i gåvobrevet har eftersökts men inte kunnat hittas. Nina Svetlanova hade ingen syster och alltså inte heller någon systerdotter. Civilståndsintyget som Cathrin Lindgren skickade till Lantmäteriet är alltså också oriktigt. Vid den tidpunkt när civilståndsintyget ska ha skrivits befann sig Stefka Borisova inte i Sverige. Registeruppgifter visar att hon hade utvandrat till okänt land. Försök har gjorts att hitta Stefka Borisova inför huvudförhandlingen men hon har inte gått att nå. Gåvobrevet måste ha skrivits av någon som hade pratat med Cathrin Lindgren och kände till hennes civilstånd eftersom det står att fastigheterna ska vara Cathrin Lindgrens enskilda egendom. Det kan noteras att det är samma typsnitt i gåvobrevet, Cathrin Lindgrens skrivelse till Lantmäteriet och civilståndsintyget. Vidare ser det ut som om alla namnteckningar har skrivits med samma penna.

Nina Svetlanova kan omöjligt ha befunnit sig i Sverige den 29 augusti 2019. Förutom det som framkommit om hennes sjukdomstillstånd efter stroke 2015 hade hon, som framgått ovan, inget giltigt pass. Svenska ambassaden i Moskva har dessutom bekräftat att det inte utfärdades något visum för Nina Svetlanova i augusti 2019. Hon vårdades i hemmet av Juri Sirota och befann sig i Moskva fram till sin död. Mot bakgrund av det som framkommit i intyget från chefsöverläkaren vid Kliniska sjukhus nr 1 är det också orimligt att tänka sig att Nina Svetlanova skulle klarat av att resa till Stockholm för att skriva under och överlämna ett gåvobrev endast några dagar innan hon togs in för akut störning av blodcirkulation till hjärnan, ett tillstånd som två veckor senare ledde till hennes död.

Ytterligare en omständighet som talar för att gåvobrevet inte är giltigt är att det den 11 november 2020 skickades ett mail från mailadressen Cathrin.lindgren@outlook.com till Lantmäteriet där Cathrin Lindgren skrev att hon medgav en återgång av fastigheterna till den tidigare ägaren.

Cathrin Lindgren

Nina Svetlanovas namnteckning på gåvobrevet är äkta. Det är Nina Svetlanova som skrivit under det i Stockholm. Namnteckningen överensstämmer med Nina Svetlanovas namnteckning på de pass hon haft. Cathrin Lindgren vet inte om det finns någon rysk översättning av gåvobrevet. Vittnena är okända för Cathrin Lindgren.

Det är riktigt att Nina Svetlanova drabbades av en stroke 2015 men hennes hälsotillstånd vid tidpunkten för gåvobrevets undertecknande var inte så dåligt att hon inte kunde företa rättshandlingar. Hon ansågs tillräckligt frisk för att skrivas ut från sjukhuset under 2016. Ingen av de handlingar som getts in visar att Nina Svetlanova var intagen på sjukhus den 29 augusti 2019.

Cathrin Lindgren har aldrig mailat till Lantmäteriet och medgett en återgång av fastigheterna. Den adress som mailet skickats ifrån tillhör inte henne.

BEVISNING

Båda parter har åberopat partsförhör under sanningsförsäkran med sig själva. På Marina Bowers begäran har vittnesförhör ägt rum med Neviana Korhonen. Två vittnesintyg från Nina Svetlanovas vänner Ludmila Dubrovtsceva Ivanova och Kira Borisovna Danskaya, bevisning som tillåtits med stöd av 35 kap. 14 § rättegångsbalken, har föredragits.

Parterna har åberopat skriftlig bevisning.

De hörda personerna har uppgett i huvudsak följande.

Marina Bower: Hon är född i Moskva och har arbetat med kända musiker på akademier. I början av 1980-talet lärde hon känna makarna Svetlanov. Vänskapen växte sig stark. Från 1984 tjänade hon Jevgenij Svetlanov som impressario och följde med på turnéer. Hon, hennes man och barn blev som en familj för makarna Svetlanov som inte hade några egna barn. Jevgenij Svetlanov köpte en lägenhet i Paris för att de skulle kunna vara nära varandra. Nina Svetlanovas hälsa var inte bra. Hon var rejält överviktig och kunde knappt gå. Med anledning av detta var Nina Svetlanova väldigt glad över att ha henne – Marina Bower – vid sin sida på turnéerna. Nina Svetlanova kunde då stanna hemma och vila. 1998 opererades Jevgenij Svetlanov i Paris. Han blev rädd för att dö och skrev ett testamente som hon fick se. Han sa till henne att om både han och Nina Svetlanova skulle dö samtidigt så ville han att hon skulle sörja för att hans namn levde vidare. Två veckor innan Jevgenij Svetlanov dog sa han att hon inte fick svika Nina Svetlanova, att hon skulle vara som en syster för henne. Efter den dagen fanns hon vid Nina Svetlanovas sida. Alla Jevgenij Svetlanovs pengar spenderades på Jevgenij Svetlanovs eftermäle. Nina Svetlanova skrev böcker, gjorde en samling av hans inspelningar som skänktes till musikskolor. Hon och Nina Svetlanova skapade tillsammans en internationell dirigenttävling i Jevgenij Svetlanovs namn. Det tog fem år men tävlingen är numera välkänd. Nina Svetlanova berättade för henne att hon hade färdigställt Jevgenij Svetlanovs testamente och slutfört hans önskan.

Nina Svetlanova var på Dalarö varje sommar till och med sommaren 2015. Själv var hon där första gången sommaren 2001 när Jevgenij Svetlanov var sjuk. 2007 fick Nina Svetlanova svårt att gå och började använda rullstol. Neviana Korhonen, som var en person som Nina Svetlanova kände väl i Sverige, brukade hämta Nina Svetlanova på flygplatsen och köra runt henne i bil under Sverigevistelserna. 2014 blev Nina Svetlanova helt bunden till rullstolen och kunde därför inte komma till Paris och hålla i dirigenttävlingen till Jevgenij Svetlanovs minne. Sommaren 2015 var Nina Svetlanova på Dalarö. Hon kom dit och hälsade på. Vid den tidpunkten kunde Nina Svetlanova bara vara utan rullstol när hon var inne i huset och på terrassen.

Den 14 december 2015 hamnade Nina Svetlanova på sjukhus. Jurij Sirota ringde till henne och sa att Nina Svetlanova låg döende på intensivvårdsavdelningen och att det var ett

mirakel att hon överlevt. Från den tidpunkten förlorade de Nina Svetlanova. Nina Svetlanova behövde hjälp för att kunna stå upp och gå på toaletten eftersom benen inte bar. Hon fortsatte att besöka Nina Svetlanova i Moskva. 2018 var ett viktigt år för att uppmärksamma Jevgenij Svetlanovs minne eftersom han då skulle fyllt 90 år. Hon beslutade sig för att göra något i Moskva och organiserade det hela från Frankrike där hon själv befann sig. När hon kom till Moskva bodde hon i Nina Svetlanovas lägenhet. Hon pratade med Nina Svetlanova som om allt var som förr. Nina Svetlanova log men hon förstod att Nina Svetlanova inte förstod vad det handlade om. Samtidigt var Nina Svetlanova glad över att det gjordes något för Jevgenij Svetlanov.

Hon organiserade även den fjärde dirigenttävlingen i Paris som blev en stor succé och sändes över hela Europa.

När Nina Svetlanova dog åkte hon till Moskva. Det blev en väldigt fin sammankomst där alla som kände makarna Svetlanov samlades. Hon frågade notarien som hade hand om testamentet vad hon skulle göra. Det var en komplicerad process som tog tid. Eftersom Nina Svetlanova var angelägen om att bevara minnet efter Jevgenij Svetlanov arbetade hon vidare med detta och skapade en välgörenhetsstiftelse i hans namn i London. Det tog ett år att skapa den. Hon beslutade sig för att sälja fastigheterna och använda pengarna till stiftelsen. När hon bad ombudet ombesörja detta fick hon information om att Cathrin Lindgren fått lagfart på fastigheterna. Hon hade aldrig hört talas om Cathrin Lindgren tidigare och vet inte heller vem Stefka Borisova är. Nina Svetlanova hade ingen syster. Det som står i intyget från Stefka Borisova, att Nina Svetlanova och Stefka Borosiva skulle ha bott i Bulgarien och USA under Stefka Borisovas uppväxt, är helt orealistiskt eftersom det skulle ha varit under den tid när Sovjetunionen kallades järnridån. På den tiden gick det inte att lämna landet hur som helst.

Cathrin Lindgren: Hon arbetar som förskollärare sedan 1985 och har hand om autistiska barn. Eftersom musiken är något som får barnen att komma till ro spelar hon mycket musik för dem. Hon älskar musik och att sjunga tillsammans med barn.

Första gången hon kom i kontakt med Nina Svetlanova var någon gång under 2000-talet när hon var på en föreläsning om musik för barn med särskilda behov. Föreläsningen ägde rum i Holland, men hon vet inte i vilken stad. Nina Svetlanova och hon började prata med varandra på engelska. Varken hon eller Nina Svetlanova talade särskilt bra engelska men de kunde kommunicera ändå. Efter det första mötet i Holland ringde de en hel del till varandra och pratade. Hon minns dock inte riktnumret till Ryssland eftersom hon inte har något sifferminne. Ibland när hon ringde svarade en person som hjälpte Nina Svetlanova. Hon vet inte vem det var. Under telefonsamtalen pratade de om musik och barn och hur de mådde. De träffades aldrig i Moskva, däremot några gånger i Sverige. Nina Svetlanova var i Sverige en del fram till 2006 eller 2007 men sedan slutade hon komma hit. Hon fick veta att Nina Svetlanova hade varit gift med en känd dirigent men arbetet med att upprätthålla minnet efter honom nämndes aldrig. Däremot pratade Nina Svetlanova om Stefka Borisova. Någon gång 2003 eller 2004 träffade hon Stefka Borisova i Sverige tillsammans med Nina Svetlanova. Nina Svetlanova presenterade Stefka Borisova som sin systerdotter. Hon och Stefka Borisova bytte telefonnummer och 2018 när Stefka Borisova kom tillbaka till Sverige hade de telefonkontakt.

Den 29 augusti 2019 fick hon ett telefonsamtal av Nina Svetlanova som ville att de skulle ses. Anledningen till det var att Nina Svetlanova ville ge fastigheterna i gåva till henne. Nina Svetlanova önskade att hon skulle fortsätta arbeta med musik för barn med funktionshinder. De pratade en del om musiken och Nina Svetlanova sa att hon – Cathrin Lindgren – kunde behålla en del pengar själv och sedan skänka resten till en stiftelse, att det skulle bli en form av sponsring till barn. Det nämndes dock aldrig något namn på någon stiftelse. Hon blev rörd över att Nina Svetlanova ville skänka fastigheterna till henne.

Gåvobrevet kom hem till henne på posten. Det var undertecknat i två exemplar och bevittnat. Vilka vittnena är vet hon inte. Nina Svetlanova frågade aldrig om hennes civilstånd så det kom som en överraskning att fastigheterna skulle vara hennes enskilda egendom. Hon skrev under båda gåvobreven och skickade iväg ett av dem i ett kuvert som hade kommit samtidigt. Vart det gåvobrevet skulle skickas vet hon inte. Det kan ha varit till en advokat. Efter denna tidpunkt mådde hon dåligt en period så hon la

gåvobrevet åt sidan. När hon orkade ta tag i allt igen la hon ut fastigheterna till försäljning direkt. Hon kände dåligt samvete gentemot Nina Svetlanova för att hon inte gjort något. Eftersom Lantmäteriet ville ha ett intyg tog hon kontakt med Stefka Borisova via telefon. Hon fick intyget någon dag senare men vet inte var Stefka Borisova befann sig när det skrevs. Att Stefka Borisova står antecknad som utvandrad i register är inget hon känner till.

Hon har aldrig hört talas om Marina Bower, Neviana Korhonen, Ludmila Dubrovvtceva Ivanova eller Kira Borisovna Danskaya.

Det mail som skickats till Lantmäteriet där det står att hon medger en återgång av fastigheterna är det inte hon som har skrivit. Mailadressen som det skickats från tillhör inte henne.

Neviana Korhonen: Hon lärde känna Nina Svetlanova 1998 när hon jobbade på Dalarö konferenshotell. Nina Svetlanova kom dit för att använda telefonen. Eftersom Nina Svetlanova inte talade särskilt bra engelska och hon själv pratar ryska började de samtala. Kontakten ledde till att hon senare började hjälpa Nina Svetlanova och Jevgenij Svetlanov med fastigheterna. Eftersom makarna Svetlanov endast var på Dalarö två månader per år skrev Nina Svetlanova sig på hennes adress så att räkningarna skickades dit. Hon besökte Nina Svetlanova i Moskva två gånger. När Jevgenij Svetlanov dog köpte Nina Svetlanova en bil till Dalarö. Eftersom Nina Svetlanova var lite handikappad och inte kunde köra bilen själv fick hon använda den. Hon brukade hämta Nina Svetlanova på Arlanda i samband med Sverigebesöken och även handla åt henne. Ibland bodde hon hos Nina Svetlanova. Sista gången Nina Svetlanova var på Dalarö var cirka 4-5 år innan hon dog.

De personer som besökte Nina Svetlanova på Dalarö var Marina Bower, Kira Borisovna Danskaya och en annan rysk kvinna. Marina Bower var på Dalarö några gånger efter Nina Svetlanovas död. Vid några tillfällen kom det en kvinna på besök som hade med sig blåbär. Vem kvinnan var vet hon dock inte.

När Nina Svetlanova blev sjuk ringde hon till henne flera gånger. Till slut fick de kontakt. Nina Svetlanova var då så trött att hon inte orkade prata utan bara sa ”kom hit”. Hon ringde till Juri Sirota som berättade att Nina Svetlanova fått en infarkt. Efter det kopplade Juri Sirota sin telefon till Nina Svetlanovas och var den som svarade när man ringde. Hon och Nina Svetlanova pratade i telefon några gånger. Nina Svetlanova sa att hon ville sälja fastigheterna eftersom hon behövde pengar. Pengarna skulle gå till en stiftelse i Moskva för att Jevgenij Svetlanovs namn inte skulle glömmas bort. Hon kontaktade en mäklare för Nina Svetlanovas räkning. Juri Sirota ringde sedan och sa att Marina Bower inte ville att fastigheterna skulle säljas så hon avbröt mäklaruppdraget. En tid senare ringde Juri Sirota igen och sa att Nina Svetlanova ville sälja fastigheterna. Hon kontaktade samma mäklare och försökte inhämta en fullmakt från Nina Svetlanova eftersom mäklaren sa att det inte gick att påbörja någon försäljning förrän det var klart. När hon ringde till Juri Sirota och frågade varför handlingarna aldrig kom tillbaka berättade han att Nina Svetlanova var död. Under den tid som förflöt mellan de båda tillfällena när hon kontaktade mäklare ringde det en kvinna som ville veta vem som ägde fastigheterna. Kvinnan, som inte kunde ryska, sa att det fanns asbest i husen och att hon var villig att betala 50 000 kr för fastigheterna. Hon skrattade bara när hon hörde det. Kvinnan sa att hon inte hade mer pengar.

Nina Svetlanova hade ingen systerdotter. Namnet Stefka Borisova har hon aldrig hört.

Av vittnesattesterna framgår i huvudsak följande.

Ludmila Dubrovtsjeva Ivanova: Hon har känt Nina Svetlanova sedan 1969. De började umgås mer intensivt efter 2002 när Nina Svetlanova blev änka och hade därefter nära kontakt ända fram till Nina Svetlanovas död. Under de sista åren talade hon i telefon med Nina Svetlanova ibland men oftast besökte hon Nina Svetlanova i hemmet. Nina Svetlanova saknade släktingar och utsåg därför Marina Bower att leda stiftelsen efter Jevgenij Svetlanov. Efter stroke 2015 blev Nina Svetlanova sängliggande. Hon återhämtade sig aldrig utan var permanent bunden till rullstol, hade svårt att tala, var ofta förvirrad och lämnade inte sin lägenhet i Moskva. Allt som Nina Svetlanova lämnade efter

sig önskade hon investera till minnet efter sin make. Hon har aldrig hört talas om att Nina Svetlanova skulle ha en syster och vet inte vilka Stefka Borisova och Cathrin Lindgren är.

Kira Borisovna Danskaya: Hon och Nina Svetlanova gick i samma klass i grundskolan och har varit vänner hela livet. Hon har besökt Dalarö tillsammans med Nina Svetlanova, senast 2015. Nina Svetlanova hade ingen systerdotter. Hon har aldrig hört talas om Stefka Borisova eller Cathrin Lindgren. Efter stroke 2015 kunde Nina Svetlanova inte lämna sin bostad utan tillbringade sin tid i sängen eller i rullstol och var helt beroende av andras vård och hjälp. Nina Svetlanova hade efter den tidpunkten svårt att tala och var förvirrad i fråga om tid och rum. Såvitt hon vet reste Nina Svetlanova aldrig från Moskva efter 2015. De hade mycket kontakt fram till Nina Svetlanovas död. Ibland per telefon men oftast besökte hon Nina Svetlanova i hemmet.

DOMSKÄL

Inledning

Det är ostridigt att Nina Svetlanova i sina testamenten från år 2004 och 2005 testamenterade fastigheterna till Marina Bower och att Marina Bower därefter tillskiftades dem genom det ryska arvskiftet. Det är också klarlagt att Cathrin Lindgren den 13 oktober 2020 fick lagfart på fastigheterna grundat på ett gåvobrev daterat den 29 augusti 2019, ett beslut som dock har undanröjts.

Frågan i målet är vem av Marina Bower och Cathrin Lindgren som har bättre rätt till fastigheterna. Marina Bower har som förstahandsgrund gjort gällande att gåvobrevet är en förfalskning vilket Cathrin Lindgren har bestritt. Parterna är också oense om vem som har bevisbördan för påståendet att Nina Svetlanovas namnteckning på gåvobrevet är äkta respektive förfalskad. Tingsrätten börjar med att ta ställning till bevisbördans placering för att därefter övergå till att pröva om det är Nina Svetlanova som har undertecknat gåvobrevet. Om så är fallet återstår det att pröva andrahandsgrunden.

Bevisbördans placering

Högsta domstolen har i olika sammanhang prövat frågan om bevisbördans placering vid invändningar om förfalskade namnteckningar. I NJA 1976 s. 667 la Högsta domstolen bevisbördan på den part som påstod att en namnteckning var äkta. Att bevisbördan enligt huvudregeln ska placeras på det sättet har bekräftats i senare rättspraxis (se NJA 1992 s. 263, RH 2013:16 och RH 2014:27). I NJA 1992 s. 263 ansåg Högsta domstolen däremot att bevisbördan motsatsvis skulle läggas på en kontokortsinnehavare som invände att en inköpsnota var förfalskad. Motiveringen till detta var att användning av kontokort är en masshantering och att en kontokortsinnehavare torde ha lättare än ett kontokortsföretag att förebringa utredning om namnunderskriftens äkthet. Högsta domstolen har även i två andra avgöranden placerat bevisbördan på den part som invänt att en namnteckning varit förfalskad (se NJA 2008 s. 890 och NJA 2009 s. 244). Avgörandena avsåg äktheten av underskrifter på delgivningskvitto respektive anmälan till bilregistret om ägarbyte. I båda fallen rådde, på grund av innebörden av lagbestämmelser eller uttalanden i förarbeten till dessa, en viss presumtion för att uppgifterna var riktiga.

Av ovan redovisad rättspraxis framgår det att huvudregeln är att den som påstår att en namnteckning är äkta även har bevisbördan för detta, och att avsteg från huvudregeln kan göras om det föreligger särskilda omständigheter eller om det finns en presumtion för att uppgifterna är riktiga. Svea hovrätt har i ett mål gällande bättre rätt till fast egendom och frågan om en namntecknings förfalskning i gåvobrev hänvisat till vissa av ovan nämnda rättsfall och uttalat att huvudregeln anses vara att den som påstår att en namnteckning är äkta har bevisbördan för detta (Svea hovrätts dom den 29 januari 2016 i mål nr T 5176-15).

Mot bakgrund av det anförda anser tingsrätten att det är Cathrin Lindgren som har bevisbördan för att Nina Svetlanova har undertecknat gåvobrevet. Vad gäller beviskravet följer det av de ovannämnda rättsfallen att Cathrin Lindgren ska göra det övervägande sannolikt att så är fallet.

Har Nina Svetlanova undertecknat gåvobrevet?

För att en giltig överlåtelse av fast egendom genom gåva ska föreligga måste gåvobrevet vara undertecknat av givaren. Om detta krav inte har iakttagits är överlåtelsen ogiltig (4 kap. 1 § och 29 § jordabalken).

Vid bedömningen av om det är Nina Svetlanova som skrivit under gåvobrevet kan tingsrätten inledningsvis konstateras att redan den omständigheten att det står ”Svetlanov” istället för den rätta formen ”Svetlanova” i gåvobrevet sammantaget med att det är skrivet på svenska, ett språk som Nina Svetlanova inte behärskade, talar för att det inte är hon som skrivit under det. Ingenting tyder på att det skulle finnas någon rysk version av gåvobrevet och inte heller att Nina Svetlanova skulle fått hjälp av någon som behärskar både ryska och svenska att skriva det, något som förefaller lite anmärkningsvärt när hon skulle skänka bort fastigheter värda 12-15 miljoner kronor till en relativt ytlig bekant. Ingen av Nina Svetlanovas nära vänner har sagt sig känna till något om Cathrin Lindgren eller gåvobrevet. Med tanke på att Nina Svetlanova hade regelbunden kontakt med dessa vänner fram till sin död och måste ha ägnat en hel del tid åt att planera resan till Stockholm, författa ett gåvobrev på svenska och få det underskrivet av två vittnen i Sverige samt även försäkra sig om att Cathrin Lindgren fanns på plats i Stockholm för att kunna ta emot det, är det oerhört märkligt att ingen skulle fått veta något om dessa planer om de verkligen existerat. Mot bakgrund av att Nina Svetlanova i princip var oförmögen att röra sig efter sin stroke och vårdades i hemmet var det ju inte heller möjligt för henne att klara av en resa till Sverige utan hjälp från utomstående.

Till detta kommer det faktum att Nina Svetlanova saknade giltigt pass efter år 2018. Detta sammantaget med att det inte utfärdades något visum till henne under augusti 2019 visar att hon omöjligt kan ha befunnit sig i Stockholm den 29 augusti 2019.

Det som nu anförts räcker enligt tingsrättens mening för att slå fast att det inte är Nina Svetlanova som har undertecknat gåvobrevet. För fullständighetens skull görs det emellertid även en bedömning av de uppgifter som Cathrin Lindgren har lämnat.

Cathrin Lindgrens berättelse har varit vag och detaljfattig. Hon har inte kunnat precisera när och var hon och Nina Svetlanova sågs första gången mer än att det var någonstans i Holland under 2000-talet. Detta trots att hon under lång tid varit medveten om att målet till stor del handlar om hennes relation till Nina Svetlanova. Hon har inte beskrivit Nina Svetlanova mer utförligt än att hon var stor och har inte heller lämnat några detaljer om deras möten såsom exempelvis var de sågs någonstans och vad de talade om. Enligt Cathrin Lindgren skulle Nina Svetlanova inte ha pratat något om Jevgenij Svetlanovs minne med henne vilket låter osannolikt med tanke på att alla Nina Svetlanovas nära vänner har vittnat om att hon ägnade sitt liv åt att hedra honom efter det att hon blivit änka. Den enda mer preciserade uppgift vad gäller årtal som Cathrin Lindgren har lämnat är att Nina Svetlanova inte var i Sverige efter år 2006 eller 2007. Detta stämmer emellertid inte. Både Marina Bower och Neviana Korhonen har berättat att Nina Svetlana besökte Dalarö varje sommar till och med sommaren 2015. Om Cathrin Lindgren och Nina Svetlanova kom varandra så nära som Cathrin Lindgren har gjort gällande är det väldigt konstigt att hon inte kände till det.

Cathrin Lindgrens uppgifter om Stefka Borisova, som Nina Svetlanova skulle ha presenterat som sin systerdotter, är också mycket märkliga. Utredningen i målet visar att Nina Svetlanova inte hade några syskon och alltså inte heller någon systerdotter. Stefka Borisova var registrerad som utvandrad vid tidpunkten för civilståndsintygets undertecknande och det har inte gått att hitta henne inför huvudförhandlingen. Trots detta lyckades Cathrin Lindgren med hjälp av ett telefonnummer från 2004 få kontakt med i henne i oktober 2020 och på endast någon dag få ett civilståndsintyg skickat till sig. Även i civilståndsintyget har den felaktiga formen "Svetlanov" använts. Intyget ser dessutom ut att vara skrivet i samma typsnitt som gåvobrevet och Cathrin Lindgrens skrivelse till Lantmäteriet vilket skulle kunna tyda på att det är samma person som skrivit samtliga handlingar. Vad gäller gåvobrevet kan det slutligen konstateras att samtliga personer skrivit under det samma dag vilket inte går ihop med Cathrin Lindgrens uppgift om att hon fick gåvobrevet skickat till sig på posten. Cathrin Lindgren har inte kunnat lämna någon förklaring till dessa märkliga omständigheter och sammanträffanden.

Sammantaget innebär det nu anförda att Cathrin Lindgrens uppgifter om sina kontakter med Nina Svetlanova och hur det gick till när hon fick gåvobrevet inte förtjänar någon tilltro. Hon har alltså inte lyckats göra det övervägande sannolikt att Nina Svetlanova undertecknat gåvobrevet. Käromålet ska därför bifallas. Tingsrätten förklarar att Marina Bower har bättre rätt till fastigheterna än Cathrin Lindgren.

Rättegångskostnader

Eftersom Cathrin Lindgren förlorat målet ska hon ersätta Marina Bower för hennes rättegångskostnader. Marina Bower har begärt ersättning med, rätt räknat, totalt 677 090 kr, varav 362 600 kr avser ombudsarvode (129,5 timmar á 2 800 kr) och 179 072 kr avser utlägg.

Cathrin Lindgren har anført att målet är överarbetat med anledning av att Marina Bower haft inställningen att Cathrin Lindgren är den som har bevisbördan i målet. Hon har vitsordat ett belopp om 250 000 kr för nedlagt arbete som skäligt i och för sig. Vidare har Cathrin Lindgren anført att den utländska bevisningen har varit onödig eftersom Marina Bower inte ansett sig ha bevisbördan i målet. Hon har vitsordat 30 000 kr som skälig ersättning för dessa utlägg. Kostnaderna avseende utlägg för resa och hotell för Marina Bower och hennes ombud har vitsordats. I övrigt har det överlämnats till tingsrätten att bedöma skäligheten av begärt belopp.

Ersättning för rättegångskostnad ska fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde såvitt kostnaden varit skäligen påkallad för tillvaratagandet av partens rätt (18 kap. 8 § rättegångsbalken). Avgörande för om kostnaden ska anses ha varit skäligen påkallad är om parten vid tiden för vidtagande av den åtgärd som föranlett kostnaden haft skäl att anse åtgärden nödvändig (se JUNO, Kommentaren till 18 kap. 8 § rättegångsbalken).

I detta mål har parterna haft olika uppfattning om bevisbördans placering. Som framgått ovan är praxis inte entydig på området. Att det har åberopats bevisning i den delen trots att man ansett att motparten haft bevisbördan är därför inget anmärkningsvärt.

Tingsrätten anser att begärd ersättning för ombudets nedlagda tid är skälig med beaktande av att det har inhämtats omfattande bevisning från Ryssland. Bevisningen, som bl.a. består av sjukjournaler och vittnesattester, har haft betydelse för utgången och alltså varit nödvändig. För att få tillgång till alla handlingar har Marina Bower varit tvungen att ta hjälp av en rysk advokat som känt till det ryska regelverket och även varit behjälplig med att begära in relevant material. Det ifrågasätts inte att detta arbete tagit mycket tid i anspråk och orsakat höga kostnader. Till detta kommer kostnaderna för översättning av alla ryska dokument till svenska, något som också varit nödvändigt. Även detta har fått till följd att kostnaderna blivit omfattande.

Sammantaget anser tingsrätten att Marina Bowers rättegångskostnader varit skäligen påkallade för att tillvarata hennes rätt. Cathrin Lindgren ska därför utge ersättning till Marina Bower med begärt belopp.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-02)

Överklagande adresseras till Svea hovrätt men ska ha kommit in till tingsrätten senast – på grund av mellankommande helg - den 28 juni 2021. Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva målet.

Gunilla Carle de Verdier

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.